

9.5.2025

REISJÄRVI – HAAPAJÄRVI – NIVALA

Kiiskineva tuulivoimapuistoalueen ja sähkönsiirtoreitin arkeologinen täydennysinventointi 2025

Tilaaaja:
A-Insinöörit Suunnittelu Oy
Abo Wind Oy

Toteuttaja:
Heilu Oy

REISJÄRVI – HAAPAJÄRVI – NIVALA Kiiskineva tuulivoimapuistoalueen ja sähkönsiirtoreitin arkeologinen täydennysinventointi 2025

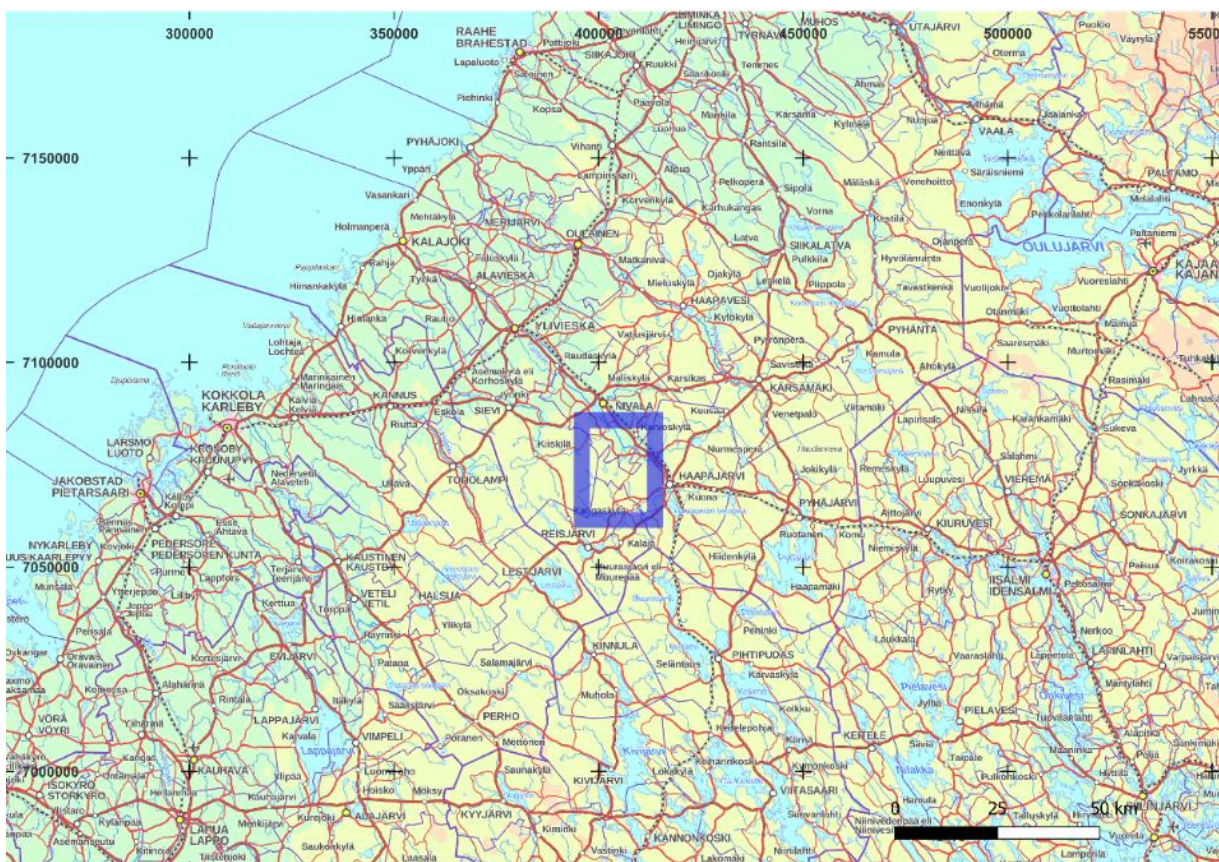
Tiivistelmä

A-Insinöörit Suunnittelu Oy ja Abo Wind Oy on selvittämässä Reisjärven Kiiskinevalle tuulivoimapuiston sijoittamista. Osana ympäristövaikutusten arviointimenettelyä Heilu Oy suoritti Kiiskinevan tuulivoimapuiston ja sähkönsiirtoreitin hankealueen arkeologisen inventoinnin vuonna 2023. Inventoinnin toteuttivat Heilu Oy:n arkeologit FM Jussi-Pekka Hiltunen, FM Kalle Luoto ja FM Jaakko Ervasti. Inventoinnin maastotyöt tehtiin lokakuussa 2023.

Suunnitelmien tarkentumisen jälkeen hankealueella sekä uudella sähkönsiirtoreitillä tehtiin arkeologinen täydennysinventointi keväällä 2025, josta vastasi Heilu Oy / FM Jussi-Pekka Hiltunen

Vuoden 2025 täydennysinventoinnissa hankealueelta tarkastettiin mahdollinen muinaisjäänös Salonkangas, joka on historiallisen ajan tervahauta. Kohde ehdotetaan muutettavaksi kiinteäksi muinaisjäänökseksi. Hankealueelta ei tavattu uusia arkeologisi kohteita.

Sähkönsiirtoreitin vaikutusalueelta tarkastettiin mahdollinen muinaisjäänös Salonkangas, joka on historiallisen ajan tervahauta. Kohteen status ehdotetaan muutettavaksi kiinteäksi muinaisjäänökseksi. Lisäksi sähkönsiirtoreitin vaikutusalueelta tavattiin kaksi uutta kiinteää muinaisjäänöstä, jotka molemmat ovat historiallisen ajan tervahautoja.

Kartta 1. Lähestymiskartta. Tuulipuisto ja sähkönsiirtoreitti sijoittuu sinisen alueen sisäpuolelle.

Sisällysluettelo

1. Johdanto	3
2. Tulokset	5
Kohdeluettelo.....	9
3. Arkeologiset kohteet (*uusi kohde)	10
Kiinteät muinaisjäännökset	10
1. Soidinneva	10
2. Salonkangas	Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.
3. Pönkälänkangas*	14
4. Latvaneva*	16
Lähteet.....	18
Kuvia.....	19

Arkistotiedot

Tutkimustyyppi:	Arkeologinen inventointi
Tutkimuksen tekijä:	Heilu Oy / FM Jussi-Pekka Hiltunen ja FM Niko Liedes
Maastotyöaika	8.-9.4. ja 5.5.2025
Tutkimuksen tilaaja:	A-Insinöörit Suunnittelu Oy ja Abo Wind Oy
Alueelle sijoittuneet aikaisemmat tutkimukset:	Hiltunen Jussi-Pekka ja Ervasti, Jaakko 2023. Kiiskinevan tuulivoimapuistoalueen ja sähkönsiirtoreitin arkeologinen inventointi.

Kansikuva: Soidinnevan tervahauta. Etelään.

*Taustakartat Maanmittauslaitoksen karttakuvapalvelusta (WMTS) 4-5/2025, ellei toisin mainita.
Käytetty koordinaatisto ETRS-TM35FIN, korkeus N2000.*

Maanmittauslaitoksen 5 p laserkeilausaineiston käyttölisenssi: MML 7162934426/05 00 00/2025.

1. Johdanto

A-Insinöörit Suunnittelu Oy ja Abo Wind Oy on selvittämässä tuulivoimapuiston ja sähkönsiirtoreitin sijoittumista Reisjärven, Haapajärven ja Nivalan kuntien alueille. Suunniteltu tuulivoimapuisto sisältää enintään 11 voimalanpaikkaa. Suunniteltuja sähkönsiirtoreittejä sijaitsee eri vaihtoehtoiseen tuulivoimapuiston pohjois- ja koillispuolella.

Osana suunnittelutyön ympäristöselvityksiä Heilu Oy toteutti tuulivoimapuiston hankealueella ja suunnitelluilla sähkönsiirtoreiteillä arkeologisen inventoinnin vuonna 2023. Inventoinnin tavoitteena oli etsiä ennestään tuntemattomia muinaisjäännöskohteita ja tarkastaa tunnettujen kohteiden nykytila. Vuoden 2023 inventoinnin toteuttivat arkeologit FM Jussi-Pekka Hiltunen, FM Kalle Luoto ja FM Jaakko Ervasti.

Muuttuneen voimalansijoittelun ja uuden sähkönsiirtovaihtoehdon vuoksi vuonna 2025 hankealueella ja uudella sähkönsiirtoreitin vaikutusalueella toteutettiin täydennysinventointi. Inventoitua uutta sähkönsiirtoreittiä on noin 20 kilometriä. Täydennysinventoinnin laativat FM Jussi-Pekka Hiltunen ja FM Niko Liedes. Täydennysinventoinnin maastotyöt tehtiin kolmen päivän aikana 8.-9.4. ja 5.5.2025 (4 henkilötyöpäivää). Inventoinnin raportti laadittiin huhti-toukokuussa 2025.

Vuoden 2023 inventoinnin jälkeen hankealueelta on tullut tietoon yksi mahdollinen muinaisjäännös Soidinneva (mjtunnus 1000053017), joka on laserkeilausaineistosta havaittu mahdollinen tervahauta. Lisäksi sähkönsiirtoreitin varrella on yksi mahdollinen muinaisjäännös Salonkangas (1000053018), joka on myös laserkeilausaineistosta havaittu mahdollinen tervahauta.

Tutkimusalueen perustiedot (vanhat kartat, aikaisemmat tutkimukset yms.) on käsitelty vuoden 2023 inventointiraportissa (Hiltunen ja Ervasti 2023). Alueelta aikaisemmin havaitut arkeologiset kohteet on esitetty vuoden 2023 inventointiraportissa.

Tuulivoimapuiston hankealueella tarkastettiin suunnitellut voimalanpaikat, sekä niiden lähialueella potentiaalisiksi arvioidut alueet. Sähkönsiirtoreitin varrelta metsäisiä osuuksia tarkastettiin pääosin noin sadan metrin etäisyydellä reitin keskiosasta. Lisäksi topografialtaan potentiaalisiksi arvioiduilla peltoalueilla tehtiin mahdollisuuksien mukaan pintapoimintaa.

Maastotöiden aikana havaitut arkeologiset kohteet dokumentoitiin muistiinpanojen, GPS-mittauksien ja valokuvien avulla. Myös tarkastetut voimalanpaikat valokuvattiin. Inventoinnin aikana kuljetut reitit tallennettiin GPS-paikantimella (Garmin Montana 610), joiden tarkkuus on laitteen ilmoituksen mukaan 5-10 m. Raportin koordinaatit on ilmoitettu ETRS-TM35FIN-tasokoordinaatteina. Kartat piirrettiin puhtaaksi käyttäen QGIS-paikkatieto-ohjelmistoa. Arkeologisten kohteiden numerointia tässä raportissa on jatkettu juoksevilla numeroinnilla vuoden 2023 inventointiraportin mukaisesti.

Kuva 1. Voimalan 3 aluetta. Länteen.

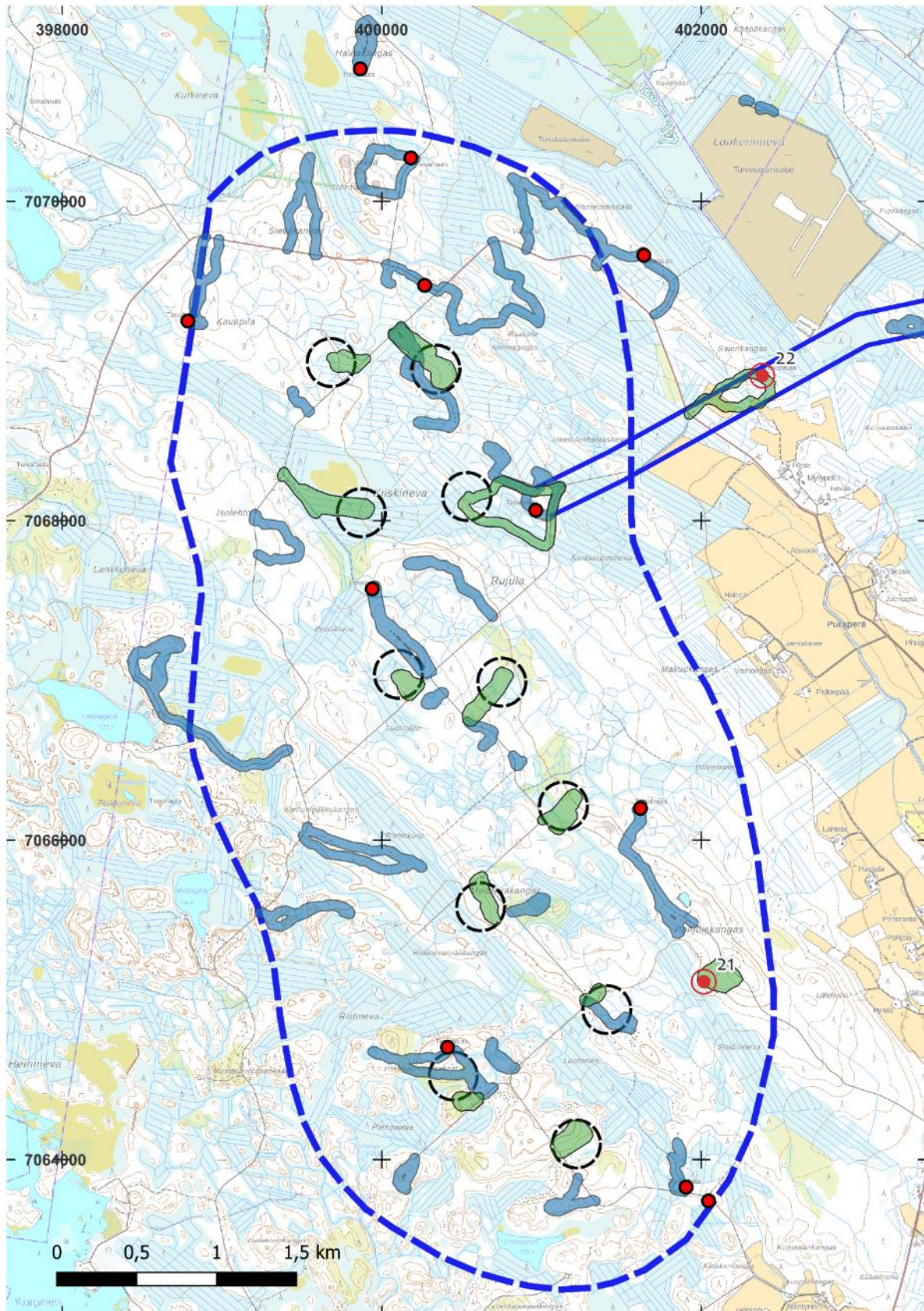
Kuva 2. Voimalan 2 aluetta. Pohjoiseen.

2. Tulokset

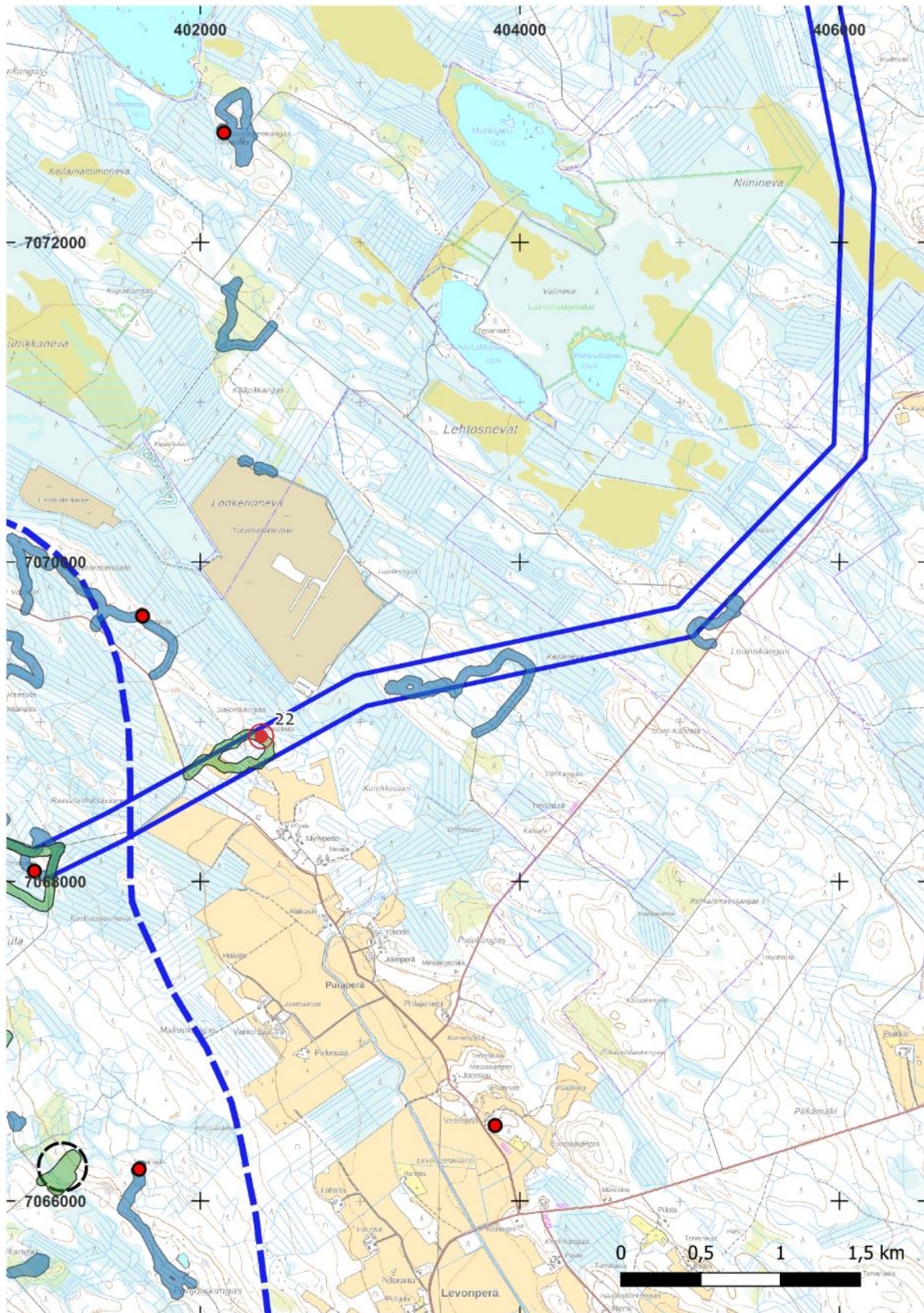
Huhtikuussa 2025 tehdyn arkeologisen täydennysinventoinnin aikana hankealueelta tarkastettiin mahdollinen muinaisjäännös Soidinneva, joka on historiallisen ajan tervahauta. Kohteen status ehdotetaan muutettavaksi kiinteäksi muinaisjäännökseksi. Hankealueelta ei tavattu uusia arkeologisia kohteita.

Sähkönsiirtoreitin vaikutusalueelta tarkastettiin mahdollinen muinaisjäännös Salonkangas, joka on historiallisen ajan tervahauta. Kohteen status ehdotetaan muutettavaksi kiinteäksi muinaisjäännökseksi. Sähkönsiirtoreitin vaikutusalueelta tavattiin kaksi uutta arkeologista kohdetta Pönkälänkangas ja Latvaneva, jotka molemmat ovat historiallisen ajan tervahautoja. Molempia ehdotetaan kiinteiksi muinaisjäännöksiksi.

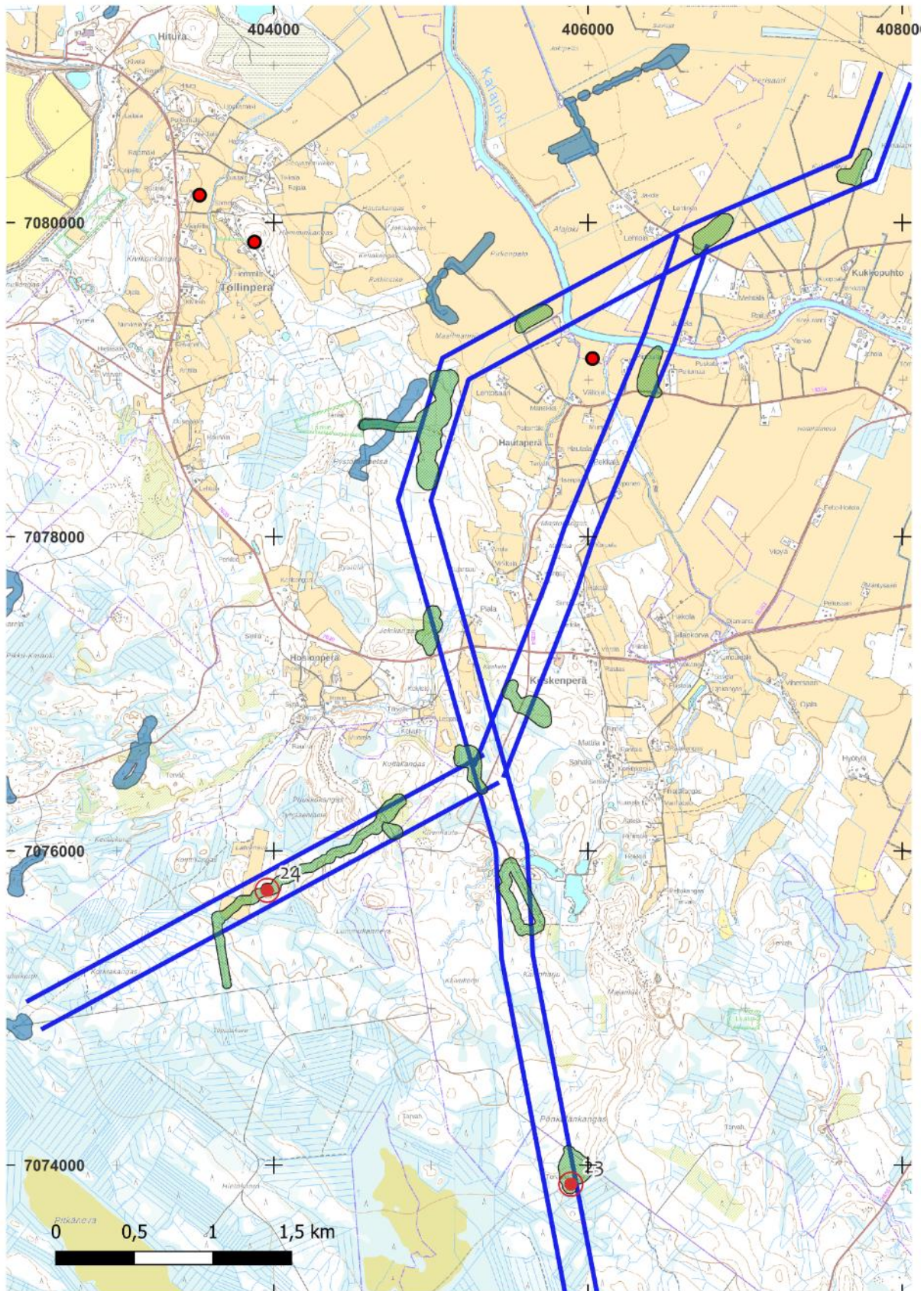
Jussi-Pekka Hiltunen
Heilu Oy
Oulussa 9.5.2025

Kartta 2. Tuulivoimapuistoalueen yleiskartta. Hankealue on merkitty sinisellä katkoviivalla, voimalanpaikat mustilla ympyröillä ja sähkönsiirtoreitti sinisellä viivalla. Kiinteät muinaisjäännökset on merkitty punaisilla pistellä, vuoden 2025 kohteet korostetun punaisella. Numerot viittaavat tämän raportin kohdenumeroihin. Vuonna 2023 jalkaisin kuljetut alueet on merkitty sinisellä värillä ja vuonna 2025 jalkaisin kuljetut alueet vihreällä värillä.

Kartta 3. Sähkönsiirtoreitin eteläosaa. Hankealue on merkitty sinisellä katkoviivalla, voimalanpaikat mustilla ympyröillä ja sähkönsiirtoreitti sinisellä viivalla. Kiinteät muinaisjäännekohteet on merkitty punaisilla pistellä, vuoden 2025 kohteet korostetun punaisella. Numerot viittaavat tämän raportin kohdenumeroihin. Vuonna 2023 jalkaisin kuljetut alueet on merkitty sinisellä värillä ja vuonna 2025 jalkaisin kuljetut alueet vihreällä värillä.

Kartta 4. Sähkönsiirtoreitin pohjoisosaa. Sähkönsiirtoreitti on merkitty sinisellä viivalla. Kiinteät muinaisjäännökset on merkitty punaisilla pisteillä, vuoden 2025 kohteet korostetun punaisella. Numerot viittaavat tämän raportin kohdenumeroihin. Vuonna 2023 jalkaisin kuljetut alueet on merkitty sinisellä värillä ja vuonna 2025 jalkaisin kuljetut alueet vihreällä värillä.

Kohdeluettelo

Numero	Nimi	Kunta	Tyyppi	Tarkenne	Ajoitus	Mj-tunnus
KIINTEÄT MUINAISJÄÄNNÖKSET						
21	Soidinneva	Reisjärvi	työ- ja valmistuspaikat	tervahaudat	historiallinen	1000053017
22	Salonkangas	Reisjärvi	työ- ja valmistuspaikat	tervahaudat	historiallinen	1000053018
23	Pönkälänkangas	Haapajärvi	työ- ja valmistuspaikat	tervahaudat	historiallinen	uusi kohde
24	Latvaneva	Haapajärvi	työ- ja valmistuspaikat	tervahaudat	historiallinen	uusi kohde

Taulukko 1. Vuoden 2025 täydennysinventoinnissa havaitut arkeologiset kohteet.

3. Arkeologiset kohteet (*uusi kohde)

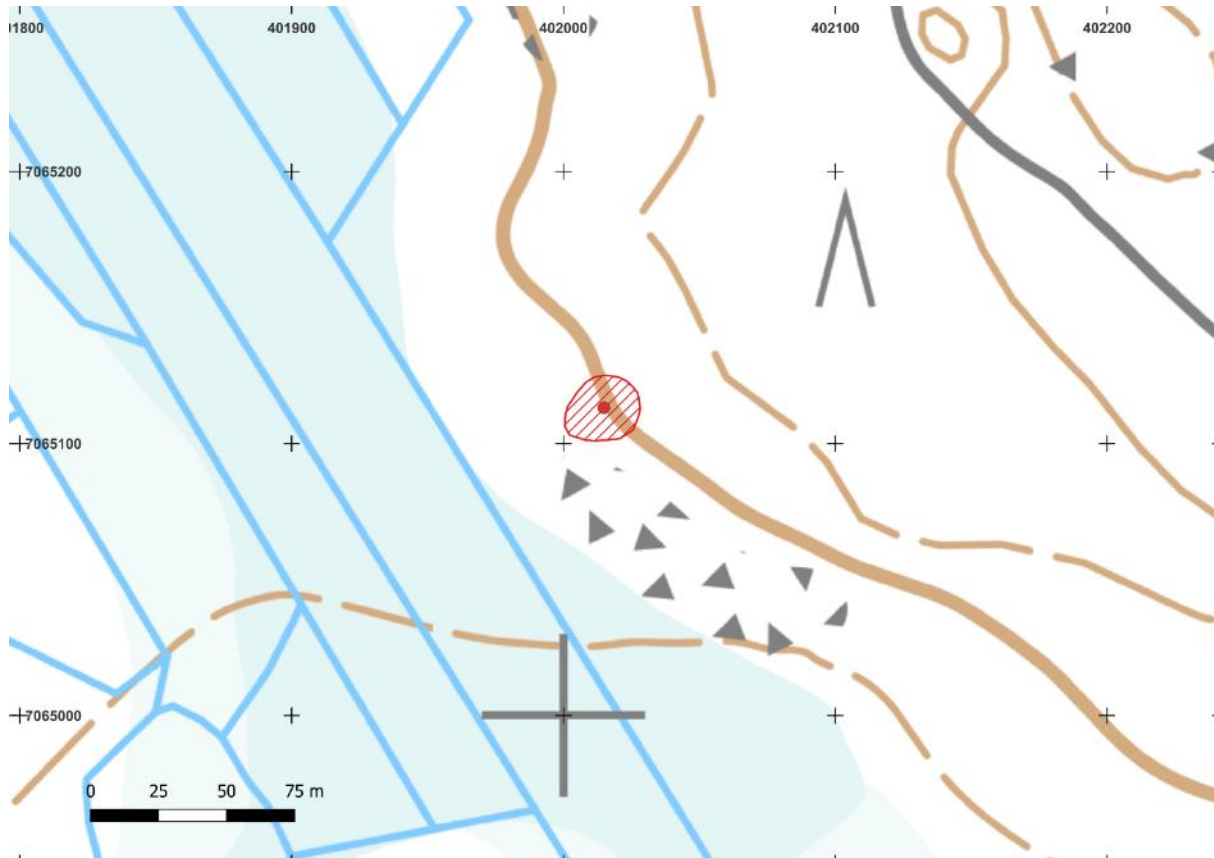
Kiinteät muinaisjäännökset

21. Soidinneva

Nimi:	Soidinneva
Kunta:	Reisjärvi
Muinaisjäännöstunnus:	1000053017
Muinaisjäännösstatus:	kiinteä muinaisjäännös (ent. mahdollinen muinaisjäännös)
Muinaisjäännöstyyppi:	työ- ja valmistuspaikat, tervahaudat
Ajoitus:	historiallinen
Aiemmat tutkimukset:	Marika Kostamovaara arkistotutkimus 2024
Koordinaatit:	N 7065113 E 402014 Z m.mpy. 140
Koordinaattiselite:	tervahaudan keskipiste

Muinaisjäännösrekisterin kuvaus: Laserkeilausaineistosta havaittu mahdollinen tervahauta. Kohdetta ei ole tarkastettu maastossa.

Inventointi 2025: Tervahauta sijaitsee noin 230 metriä länteen Pohjoiskankaantiestä. Tervahaudan päällä kasvaa jykeviä mäntyjä sekä kuusia. Tervahaudan halkaisija on noin 17 metriä. Vallin leveys on noin 5 metriä. Sen syvyys pohjalta vallin yläreunaan mitattuna on noin 1 metrin. Halssi suuntautuu lounaaseen. Se erottuu noin 1,5 metriä leveänä aukkona vallissa. Pohjalta otetusta kairauksesta havaittiin musta hiilensekainen maakerros.

Kartta 5. Soidinnevan kohdekartta. Kohde on merkitty punaisella pisteellä ja punaisella vinorasterilla.

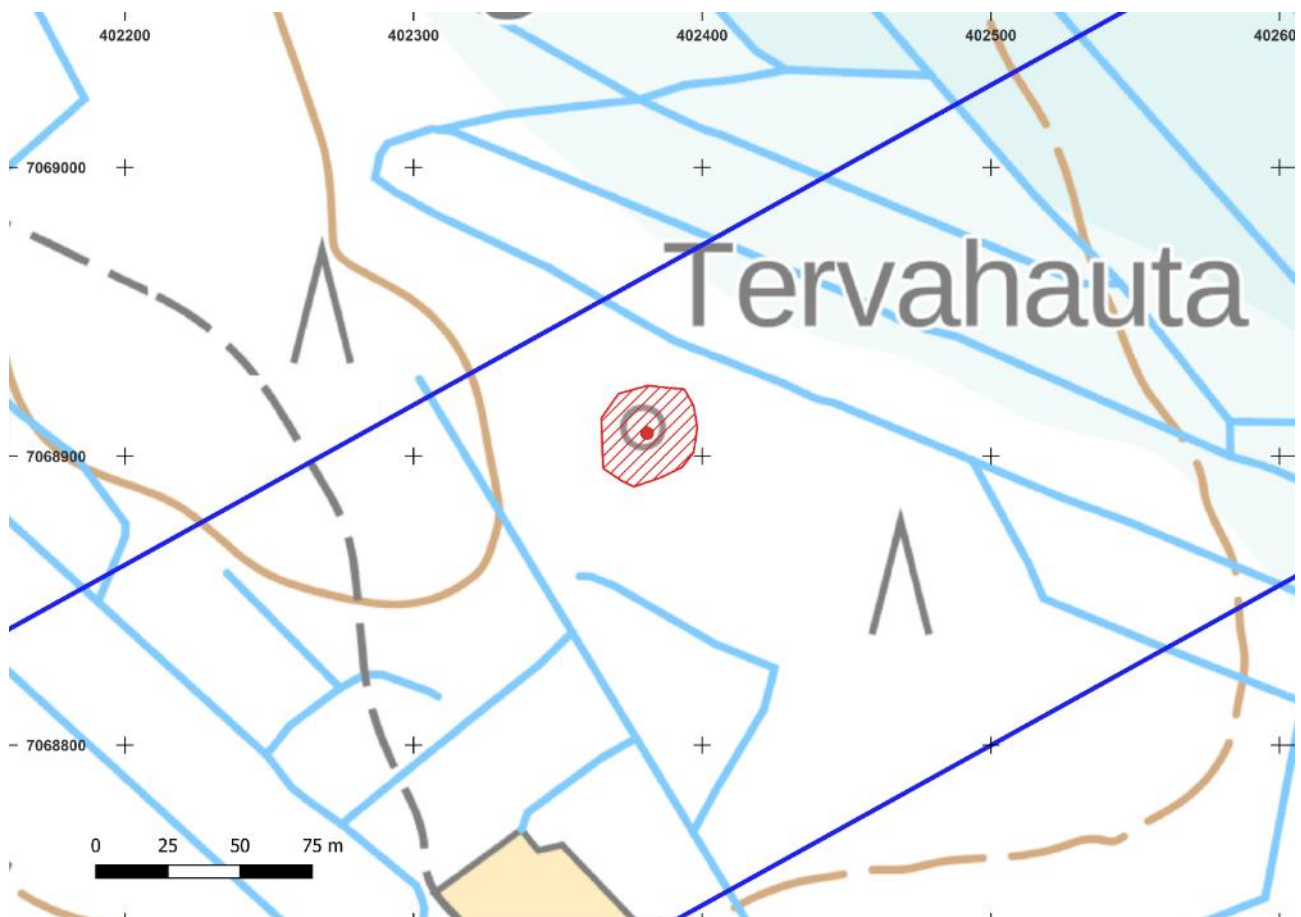
Kuva 3. Soidinnevan tervahauta. Kaira on pystyssä sen pohjalla. Etelään.

22. Salonkangas

Nimi:	Salonkangas
Kunta:	Reisjärvi
Muinaisjäännöstunnus:	1000053018
Muinaisjäännösstatus:	kiinteä muinaisjäännös (ent. mahdollinen muinaisjäännös)
Muinaisjäännöstyyppi:	työ- ja valmistuspaikat, tervahaudat
Ajoitus:	historiallinen
Aiemmat tutkimukset:	Marika Kostamovaara arkistotutkimus 2024
Koordinaatit:	N 7068908 E 402381 Z m.mpy. 125
Koordinaattiselite:	tervahaudan keskipiste

Muinaisjäännösrekisterin kuvaus: Laserkeilausaineistosta havaittu mahdollinen tervahauta. Kohdetta ei ole tarkastettu maastossa.

Inventointi 2025: Tervahauta sijaitsee noin 500 metriä koilliseen Puralantiestä. Tervahaudan päällä kasvaa eri-ikäistä sekapuuta. Tervahaudan halkaisija on noin 15 metriä. Vallin leveys on noin 4 metriä. Sen syvyys pohjalta vallin yläreunaan mitattuna on noin 1 metrin. Halssi suuntautuu koilliseen. Halssi on noin 4 metriä pitkä ja 1,5 metri leveä. Pohjalta otetusta kairauksesta havaittiin musta hiilensekainen maakerros.

Kartta 6. Salonkankaan kohdekartta. Kohde on merkitty punaisella pisteellä ja punaisella vinorasterilla. Sähkösiirtoreitti on merkitty sinisillä viivoilla.

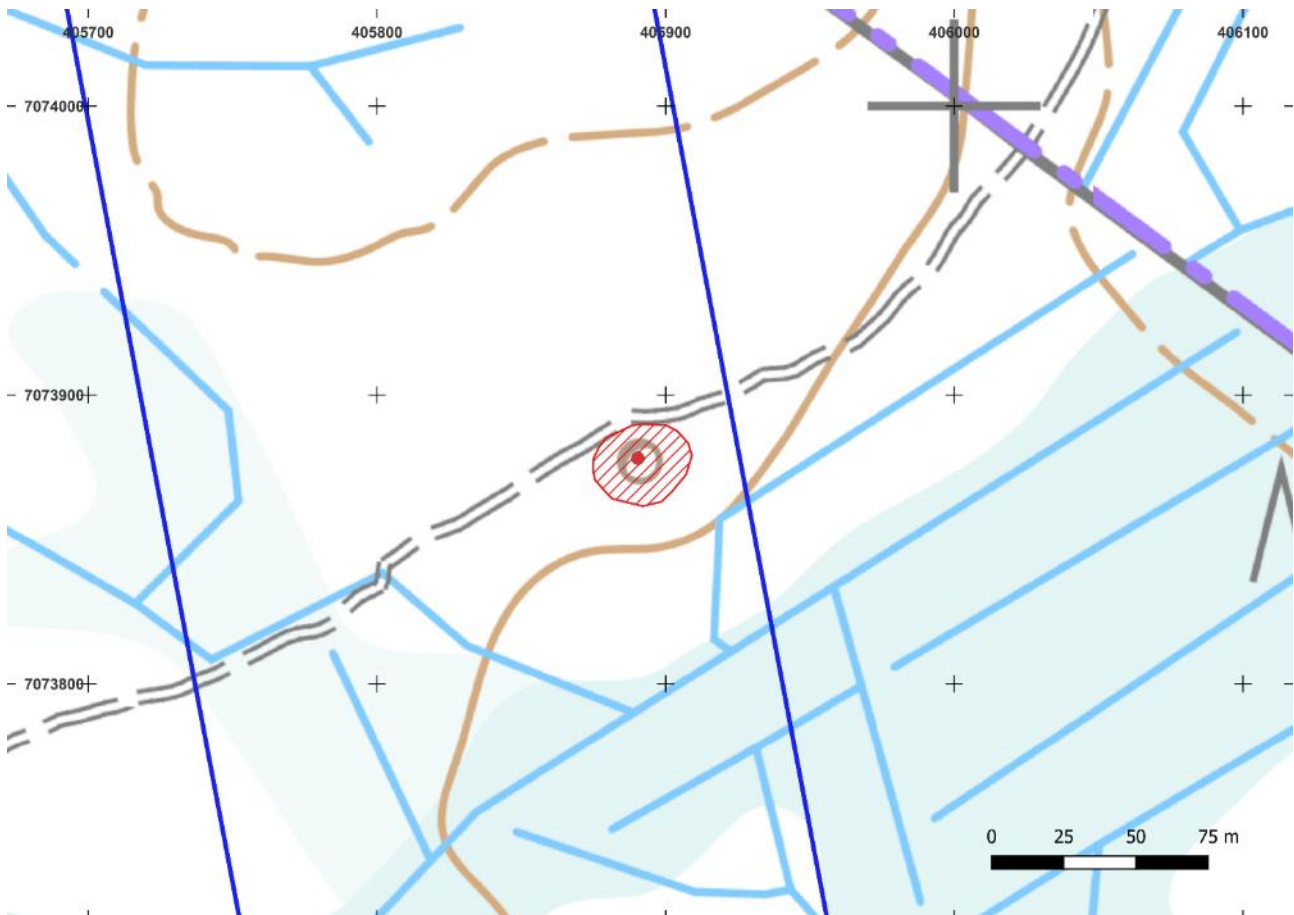

Kuva 4. Tervahaudan kuoppa. Kaira on pystyssä tervahaudan pohjalla. Itään.

23. Pönkälänkangas*

Nimi:	Pönkälänkangas
Kunta:	Haapajärvi
Muinaisjäännöstunnus:	-
Muinaisjäännösstatus:	kiinteä muinaisjäännös
Muinaisjäännöstyyppi:	työ- ja valmistuspaikat, tervahaudat
Ajoitus:	historiallinen
Aiemmat tutkimukset:	-
Koordinaatit:	N 7073878 E 405890 Z m.mpy. 126
Koordinaattiselite:	tervahaudan keskipiste

Inventointi 2025: Tervahaudan halkaisija on noin 16 metriä vallin ulkoreunoista mitattuna. Haudan vallin leveys on noin 3,5 metriä ja korkeus noin 1,5 metriä. Halssin suunta on itään ja se on 4 metriä pitkä, leveydeltään 2 metriä ja syvyydeltään 1,2 metriä. Tervahaudan päällä kasvaa männyistä, kuusista ja koivuista koostuvaa sekametsää. Kohteen lähiympäristössä on ajettu metsäkoneella.

Kartta 7. Pönkälänkankaan kohdekartta. Kohde on merkitty punaisella pisteellä ja punaisella vinorasterilla. Sähkönsiirtoreitti on merkitty sinisillä viivoilla.

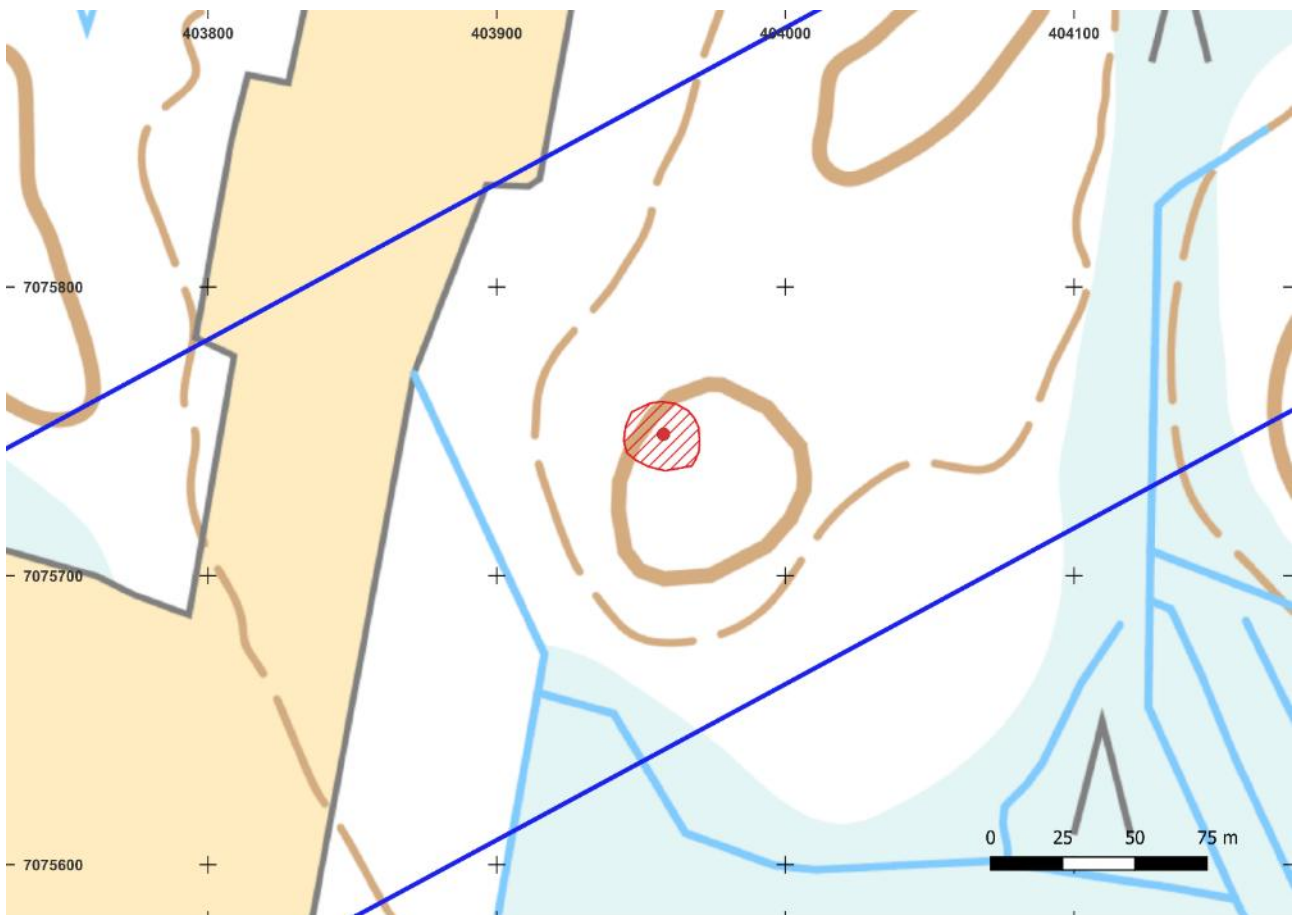

Kuva 5. Tervahaudan kuoppa. Lounaaseen.

24. Latvaneva*

Nimi:	Latvaneva
Kunta:	Haapajärvi
Muinaisjäännöstunnus:	-
Muinaisjäännösstatus:	kiinteä muinaisjäännös
Muinaisjäännöstyyppi:	työ- ja valmistuspaikat, tervahaudat
Ajoitus:	historiallinen
Aiemmat tutkimukset:	-
Koordinaatit:	N 7075749 E 403957 Z m.mpy. 120
Koordinaattiselite:	tervahaudan keskipiste

Inventointi 2025: Tervahaudan halkaisija on noin 12 metriä vallin ulkoreunoista mitattuna. Vallin leveys on noin 3 metriä ja korkeus noin metrin. Tervahaudan halssin suunta on länteen, ja sen pituus on noin 3 metriä, leveys 2,5 metriä ja syvyys noin 1,4, Tervahaudan ympäristö on kuusimetsää. Puita kasvaa myös tervahaudan päällä.

Kartta 8. Latvanevan kohdekartta. Kohde on merkitty punaisella pisteellä ja punaisella vinorasterilla. Sähkönsiirtoreitti on merkitty sinisillä viivoilla.

Kuva 6. Tervahaudan kuoppa. Lapio on pystyssä sen pohjalla. Etelään.

Lähteet

Tutkimusraportit: (<https://www.kyppi.fi/palveluikkuna/portti/read/asp/default.aspx>)

- ABO Wind Oy 2023. Kiiskinevan tuulivoimahankkeen ympäristövaikutusten arviointiohjelma, Reisjärvi.
- Hiltunen Jussi-Pekka ja Ervasti, Jaakko 2023. Kiiskinevan tuulivoimapuistoalueen ja sähkönsiirtoreitin arkeologinen inventointi. Heilu Oy.

Kartat:

Kansallisarkisto: (<https://astia.narc.fi/uusiastia/index.html>)

- Maanmittauslaitoksen historiallinen kartta-arkisto (kokoelma). Pitäjänkartasto:
 - o 2343 03 la.* -/- - Reisjärvi, vuosi 1844.
 - o 2343 06+09 la.* -/- - Reisjärvi, vuosi 1844.
 - o 2344 01 la.* -/- - Reisjärvi, vuosi 1844.
 - o 2344 04 la.* -/- - _1 Reisjärvi, vuosi 1844.
 - o 2344 04+05+2343 06 la.* -/- - Haapajärvi, vuosi 1844.
 - o 2344 07 la.* -/- - Haapajärvi, vuosi 1844.
 - o 2344 02+01 la.* -/- - Nivala, vuosi 1844.
 - o 2344 05 la.* -/- - _1 Nivala, vuosi 1844.

Maanmittauslaitos:

Vanhat painetut kartat- latauspalvelu: (<https://vanhatpainetutkartat.maanmittauslaitos.fi/>)

- o 2343 03 Kangaskylä, vuosi 1963.
- o 2343 06 Levonperä, vuosi 1963.
- o 2344 01 Iso Juurikka, vuosi 1962.
- o 2344 02 Pidisjärvi, vuosi 1962
- o 2344 04 Kalkkuperä, vuosi 1962.
- o 2344 05 Karvoskylä, vuosi 1962
- o 2344 07 Haapajärvi, vuosi 1962

Kuvia

Kuva 7. Voimalan 7 aluetta. Itään.

Kuva 8. Voimalan 8 aluetta. Pohjoiseen.

Kuva 9. Voimalan 9 aluetta. Pohjoiseen.

Kuva 10. Voimalan 10 aluetta. Luoteeseen.

Kuva 11. Sähkönsiirtoreitin aluetta Piippulassa Kalajoen etelärannalla. Pohjoiseen.

Kuva 12. Sähkönsiirtoreitin aluetta Koskenperällä. Koilliseen.